

Bijlage 2. Profielschetsen

De profielschetsen gelden voor al onze politici en zijn ongeacht de vorm waarin de afdeling deel neemt aan de gemeenteraadsverkiezingen. De rechten en verplichtingen gelden voor ieder van de politici die lid zijn van de PvdA, ook als zij hun functie uitoefenen op voordracht van een lokale partij.

De waardengedreven politicus¹

De waardengedreven politicus is betrokken, verbindend, geloofwaardig, onafhankelijk, stelt zich open op en legt verantwoording af, handelt vanuit respect voor anderen en andere opvattingen, stelt het belang van de kiezer en de partij boven het eigen belang en is dus sober en dienstbaar.

Hét handelingsperspectief bestaat niet. Maar een politicus die waardengedreven is, handelt wel.

De waardengedreven lokale PvdA-politicus:

- Kent zijn of haar stad, dorp, gemeente door en door. Is lokaal verankerd, weet waar kracht en onmacht zit en handelt uit verbondenheid met de lokale samenleving;
- Is helder over wat hij wil, maakt zijn waardengeladen doelen zichtbaar en laat zien welke solidariteit er in het verschiet ligt;
- Legt zich niet op voorhand neer bij 'Haags blauwdrukken' maar blijft altijd nadenken over de vraag wat dit beleid betekent voor de mensen in zijn stad of dorp, neemt hier zo nodig zelfstandig positie in;
- Markeert helder wat in de gemeente het gegarandeerde minimum aan zorg, onderwijs, voorzieningen, inkomen en aan huisvesting is waar hij voor staat. Een minimum dat niet bij elk zuchtje tegenwind ter discussie wordt gesteld;
- Zet zich in voor een duurzame samenleving waarin klimaatmaatregelen niet alleen vanuit economisch perspectief worden benaderd, maar uit zorg voor het milieu van vandaag en morgen;
- Zet zich in voor goed werk door in woord en daad helder te onderscheiden welke eisen we stellen aan welk type werk: iedereen werkt voor loon, vrijwilligerswerk is echt vrijwillig en doe je voor de samenleving en de zorg is een vak;
- Begint aan de kant van de mensen in plaats van het budget;
- Blijft in mensen investeren zolang er perspectief is, kiest dus niet voor selectie op kansrijkheid;
- Stelt paal en perk aan marktwerking in het sociaal domein. Als het niet anders kan kiest hij/zij voor sociaal aanbesteden. Goed werk en kwaliteit van arbeidsomstandigheden zijn hierbij leidend;
- Geeft als werkgever het goede voorbeeld door niet alleen te letten op kosten en baten, maar ook op de ontwikkelingsmogelijkheden van werknemers;
- Kiest voor een inclusieve stad en niet voor mooie wijken voor de happy few;
- Is standvastig, helder in het politieke debat, zowel binnen als buiten de partij;
- Koestert, respecteert en waardeert de lokale democratie en media;

¹ Het profiel van de waardengedreven politicus is een paraplu profiel voor alle politieke functies. In de profielen per functie worden ook de functie gebonden aspecten aangegeven.

- Staat aan de kant van de mensen. Omhelst het idee van zelforganisatie en *organizing* en zegt nooit dat hij ergens niet over gaat, of het nu gaat om slecht werkgeverschap, slechte huisvesting of overlast;
- Geeft actievelingen de ruimte –recht op zelf doen- maar legitimeert in woord en daad ook dat de minder actieve burgers worden betrokken en bereikt;
- Zegt nooit: zoek het zelf maar uit, maar brengt mensen in positie, geeft mensen de kans het maximale uit zichzelf te halen. Alleen op je handen zitten, ook al zijn je burgers nog zo actief, is nooit genoeg;
- Stelt zichzelf voortdurend de vraag: hoe denken burgers, gebruikers of kiezers mee;
- Is blij met –lastige - achterbannen, en waar ze van nature niet zichtbaar zijn zoekt hij deze op;
- Stopt idealiter met voor burgers ongrijpbare stichtingen en NV's en gaat terug naar vormen als de vereniging en corporatie;
- Maakt normatieve keuzes m.b.t. eigen initiatieven van burgers zodat je weet welke initiatieven je wel en welke je niet wilt faciliteren, welke groepen met deze initiatieven teveel of juist te weinig worden bediend;
- Ontwikkelt kennis en normatieve opvattingen over het 'nieuwe middenveld' op basis van wat in je eigen lokale omstandigheden de beste organisatie van solidariteit is;
- Kiest een eigen positie en neemt publiekelijk verantwoordelijkheid voor die inzet;
- Vervult in gebieden waar organisatiegraad hoog is de rol van verbinder, werkt dan op basis van onderlinge afspraken in plaats van regels, maar neemt in gebieden waar organisatiegraad laag is het voortouw, ontwikkelt initiatieven en stelt regels.
- Waakt voor een verdergaande tweedeling in de (lokale) samenleving en signaleert tijdig als dit een neveneffect is van beleid. Collectieve oplossingen blijven de norm waar dit mogelijk is.

Onze politici zijn onafhankelijk. Zij mijden situaties waarin direct of indirect sprake kan zijn van gunsten of wederdiensten en vermijden de schijn van belangenverstrengeling of belangenbeïnvloeding.

Nevenfuncties zijn een manier om voeling te hebben met wat er in de samenleving speelt maar worden in hun belang afgewogen in relatie tot het tijdsbeslag en de beschikbaarheid voor de hoofdfunctie en stapelen van deze functies heeft grenzen. Deze nevenfuncties zijn altijd openbaar, inclusief de bezoldiging.

Onze politici zijn sober met onkostenvergoedingen en declaraties, terughoudend met het aannemen van giften en uitnodigingen voor festiviteiten en reizen.

Voor onze politici is het politieke ambt een doel op zich en geen springplank naar een andere baan.

Elkaar aanspreken op elkaars gedrag is voor onze politici een vanzelfsprekende morele verantwoordelijkheid.

Zie ook:

http://www.lokaalbestuur.nl/publicaties/publicaties_item/t/de_politiek_terug_in_de_lokale_politiek

Profiel raadslid, commissielid, fractievoorzitter, eenpersoonsfractie

Het profiel voor de waardengedreven politicus is de paraplu. Daar binnen kun je accenten leggen voor de verschillende functies (commissielid, raadslid, wethouder en fractievoorzitter).

Je bent sociaaldemocraat:

- Je bent in staat om vraagstukken die in de gemeente spelen te beoordelen en te verwezenlijken aan de hand van sociaaldemocratische waarden;
- Je bent herkenbaar als PvdA-raadslid en jouw dagelijkse politieke handelen kenmerkt zich door onze moraal van soberheid, dienstbaarheid en integriteit (erecode PvdA).

Je bent volksvertegenwoordiger:

- Je hebt concrete ideeën ter verbetering van de (voorzieningen in de) gemeente en de drang om deze te realiseren;
- Je bent nieuwsgierig naar wat leeft in de samenleving en bent goed op de hoogte van maatschappelijke ontwikkelingen. Bovendien heb je een breed netwerk binnen de gemeente;
- Je bent benaderbaar voor alle inwoners van de gemeente. Je luistert en neemt mensen serieus;
- Je hebt politiek inzicht, zowel bij het politieke spel in de gemeenteraad als bij het nemen van initiatieven buiten het gemeentehuis. Je bent in staat (politieke) coalities te smeden;
- Je kunt politieke kwesties in gewone taal overbrengen en beschikt over goede mondelinge- en schriftelijke vaardigheden. Je kunt debatteren, op een bewonersavond spreken, een persbericht schrijven en social media inzetten voor je politieke doelen;
- Je bent in staat om je snel in te werken op nieuwe dossiers, hoofd- en bijzaken te scheiden en samen te werken in een fractie;
- Je bent onafhankelijk en identificeert je niet met een enkel belang van een specifieke groep.

Je bent partijlid:

- Je committeert je aan het landelijke- en lokale verkiezingsprogramma;
- Je onderhoudt actief contact met de afdeling en neemt deel aan campagneactiviteiten;
- Je kent de weg binnen de partij en hebt een netwerk waar meerdere bestuurslagen in vertegenwoordigd zijn;
- Je ondertekent de gedragscode en interne bereidverklaring van de PvdA en je verbindt je hiermee aan de interne contributie- en afdrachtverplichtingen;
- Je volgt de scholingsprogramma's die voor je eigen functie worden aangeboden en woont de relevante netwerkbijeenkomsten bij;
- Als jouw afdeling heeft afgesproken een VOG te vragen aan haar kandidaten, dan werk je hieraan mee.

De fractievoorzitter

De fractievoorzitter wordt gekozen door de nieuwe fractie. Hij/zij is degene die moet zorgen dat de fractie als team opereert. Met je team zorg je voor (waar mogelijk en gewenst) een goede samenwerking met de andere partijen in de raad, al dan niet in het verband van een coalitie.

Als fractievoorzitter:

- Ben je strateeg, teamplayer en leider tegelijk, zowel naar binnen als naar buiten;
- Ben je in staat om mensen te binden en moet je sociaal vaardig zijn;

- Beschik je over leidinggevende kwaliteiten.

De fractie is als geheel verantwoordelijk voor haar functioneren. Individuele leden zijn verantwoordelijk voor hun eigen functioneren in de fractie, afdeling en in de raad. De voorzitter bevordert, in samenwerking met de andere fractieleden, dat ieder fractielid op zijn of haar eigen kwaliteiten wordt ingezet, dat afspraken worden nagekomen en dat de fractie als geheel zowel aan haar controlerende als haar volksvertegenwoordigende taak toekomt. Hij/zij heeft geen ambitie om deze termijn wethouder te worden en weerhoudt de fractie ervan op de stoel van de wethouder en de ambtenarij te gaan zitten. Samen geven jullie de PvdA in de gemeente een gezicht. Binnen de PvdA heeft de fractievoorzitter geen hiërarchische positie ten opzichte van de andere fractieleden. In een gemeente kunnen wel specifieke taken aan fractievoorzitters zijn toebedeeld, zoals deelname aan een presidium.

Commissielid

Voor commissieleden geldt hetzelfde profiel als voor de raadsleden. Veelal hebben zij na de installatie van de nieuwe raad een ondersteunende rol en taak voor de direct gekozen raadsleden. Afhankelijk van de afspraken in de gemeente kunnen commissieleden wel/niet het woord voeren in de commissievergaderingen en andere taken vervullen. In de fractie van de PvdA is hun positie die van fractielid. Bij besluiten over personele aangelegenheden zoals de keuze van de fractievoorzitter of de bezetting van een vertrouwenscommissie is het belangrijk om vooraf afspraken te maken of de commissieleden hierover mee kunnen besluiten. In de praktijk worden voor deze ondersteunende functie verschillende termen (buitengewone leden, fractieondersteuners enz) gebruikt.

Eenpersoonsfractie

Als binnen een gemeente het in de lijn der verwachting ligt dat er (weer) een direct gekozen volksvertegenwoordiger in de gemeenteraad zitting kan nemen, is het belangrijk om in het profiel hier rekening mee te houden. Juist voor deze eenpitters is de schil er om heen van actieve leden en/of commissieleden belangrijk om het werk voor jezelf gemakkelijker te maken. Hierbij is kunnen verbinden en samenwerken, het beste uit je omgeving halen een van de meest belangrijke competenties. In het profiel kun je hier de nadruk op leggen.

Competenties

Raadsleden hebben een volksvertegenwoordigende rol, stellen kaders voor beleid en hebben een controlerende taak. De PvdA heeft hier competenties aan verbonden die voor PvdA-raadsleden belangrijk zijn.

De competenties die horen bij de volksvertegenwoordigende taak zijn:

- **Betrokkenheid** – interesse in de samenleving en inwoners is een voorwaarde om je werk als politicus te kunnen doen. Als je betrokken bent bij de samenleving weet je wat er speelt, hoe dit door inwoners wordt ervaren en hoe je dit politiek kunt vertalen.
- **Luisteren** - Als je goed luistert, toon je een actieve interesse in wat de ander zegt en weet je daardoor belangrijke informatie op te pakken.
- **Verbinden** – voor een inclusieve samenleving is verbinden belangrijk. Je bent in staat om verschillen bespreekbaar te maken en te overbruggen.
- **Tact/sensitief gedrag** - Je bent in staat om je te verplaatsen in een ander en kunt inspelen op gedachten/gevoelens/standpunten/situatie van een ander.
- **Creativiteit/vindingrijkheid** - Je komt met originele oplossingen voor problemen waar je als raadslid tegenaan loopt.

- **Doorzettingsvermogen** - Je vindt het geen enkel probleem om je gedurende langere tijd intensief met één taak bezig te houden, ook bij tegenslag. Je volhardt in een plan totdat je doel bereikt is.
- **Gespreksvaardigheid** - Je kunt door in gesprek te gaan met mensen behalen wat je wilt bereiken.
- **Activisme** - Bij misstanden kom je in actie met de direct betrokkenen.

De competenties die horen bij de kaderstellende rol zijn:

- **Besluitvaardigheid** - Op basis van een goed oordeel durf je verantwoorde beslissingen en/of acties te ondernemen. Zelfs als je niet van alle feiten, gevolgen of alternatieven op de hoogte bent of als er conflicterende belangen zijn.
- **Initiatief** - Je signaleert problemen of belemmeringen en lost deze zo snel mogelijk op. Je bent alert en anticipeert op kansen, nieuwe situaties of problemen, en handelt er in een vroeg stadium naar.
- **Omgevingsbewustzijn** - Je laat blijken dat je goed op de hoogte bent van maatschappelijke, politieke en inhoudelijke ontwikkelingen. Je bent leergierig en nieuwsgierig, gericht op interactie, samenwerking én communicatie met anderen.
- **Presenteren (van ideeën)** - Je hebt een eigen visie, eigen ideeën en een mening en kan die helder, duidelijk en boeiend of enthousiasmerend overbrengen op anderen.
- **Visie (helikopterview)** - Je weet een inspirerend toekomstbeeld voor de lokale sociaaldemocratie te ontwikkelen en uit te dragen, waarbij je afstand kunt nemen van de dagelijkse praktijk.
- **Durf en lef** – misstanden durf je aan de kaak te stellen en verantwoordelijken hierop aan te spreken.

De competenties die bij de controlerende taak horen, zijn:

- **Onafhankelijkheid** - Je vormt zelfstandig een mening of oordeel en onderneemt zelfstandig actie zonder je te laten beïnvloeden door anderen. Je wil en kan een eigen koers varen.
- **Oordeelsvorming** - Je kunt gegevens en de manier van handelen afwegen tegen relevante criteria en zo tot onderbouwde beoordelingen komen.
- **Voortgangsbewaking** - Je bewaakt de voortgang, realisatie, resultaten en effecten van politieke afspraken zoals raadsbesluiten, moties, amendementen en belangrijke toezeggingen.

De competenties voor samenwerking en algemene taken zijn:

- **Integriteit** - Als PvdA-lid en -politicus handel je altijd integer, ook bij druk van buitenaf. Iedere PvdA-politicus tekent de erecode. Je gaat zorgvuldig en discreet met vertrouwelijke of gevoelige informatie uit de raad/fractie/contacten met je netwerken om. Eigen belang is ondergeschikt aan algemeen- en partijbelang.
- **Samenwerken** - Je zit in de raad om de sociaaldemocratie in je gemeente te versterken. Dat doe je samen met anderen. Het gezamenlijk resultaat telt en dat bereik je door een optimale afstemming tussen de eigen kwaliteiten en belangen én die van de anderen.
- **Verbinden** – is hierbij een vaardigheid die je zowel binnen als buiten de raad kunt inzetten.
- **Stressbestendigheid** - Je kunt incasseren, je blijft zaken relativeren en rationeel benaderen. Je gaat rustig, systematisch en efficiënt te werk.
- **Assertiviteit** - Je komt op een niet kwetsende en tactvolle manier op voor je eigen mening, behoefte of belangen.
- **Conflicthantering** - Je weet tegengestelde belangen met een grote emotionele lading op een tactvolle wijze te hanteren en op te lossen. Dat doe je in individuele contacten met bewoners, dat doe je in de raad en in het buurthuis waar je bent uitgenodigd voor een bewonersvergadering.

- **Mondelinge uitdrukkingsvaardigheid** - Je weet je ideeën, meningen, standpunten en besluiten in een begrijpelijke taal aan anderen duidelijk te maken. Je weet wie je toehoorders zijn en stemt je boodschap daarop af.

Voor fractievoorzitters kan daarnaast meer nadruk liggen op de competenties:

- Samenwerken en verbinden;
- Strategisch inzicht;
- Leidinggeven en tact;
- Besluitvaardigheid.

Profiel wethouder

Je bent sociaaldemocraat:

- Je bent in staat om vraagstukken die in de gemeente spelen te beoordelen en te verwezenlijken aan de hand van sociaaldemocratische waarden;
- Je bent herkenbaar als PvdA-wethouder en jouw dagelijkse politieke handelen kenmerkt zich door onze moraal van soberheid, dienstbaarheid en integriteit (erecode PvdA).
- Het profiel van de waardengedreven politicus past naadloos op jou.

Handelen vanuit de idealen

De gemeente staat het dichtst bij de burger. Juist als eerste overheid kunnen onze politici het beste vorm en inhoud geven aan onze idealen zoals solidariteit, toegankelijkheid, rechtvaardigheid en vooruitgang. Samen met de waarden goed werk, bestaanszekerheid, binding, verheffing en medezeggenschap zijn dit de idealen van de sociaaldemocratie. Voor de Partij van de Arbeid staat daarbij het recht op een fatsoenlijk bestaan centraal. Een bestaan dat een volwaardige participatie in de maatschappij mogelijk maakt, met ruimte voor wie wil en respect voor wie niet kan.

Wie zoekt de PvdA

De PvdA zoekt mensen die volop in het leven staan, actief aan de maatschappij deelnemen en zich strijdbaar en met overtuiging willen inzetten voor de samenleving en het sociaaldemocratische gedachtegoed. Het bereiken van de idealen begint voor een PvdA-wethouder met een gezonde en ambitieuze motivatie, met een realistische kijk op de maatschappij en een visie op de toekomst. Onze wethouders hebben een groot uithoudingsvermogen.

De PvdA zoekt mensen die het maximale eruit willen en kunnen halen voor een samenleving waarin aandacht en zorg bestaat voor de mensen die het minder hebben. Deze houding vertaalt zich in de resultaten bij onderhandelingen, debatten en presentaties. De burgers herkennen de PvdA als partij die opkomt en durft te strijden voor het bereiken van haar idealen.

De PvdA zoekt mensen die communicatief vaardig zijn. Dit zijn mensen die het sociaaldemocratische gedachtegoed overtuigend, aansprekend en in begrijpelijke taal voor het voetlicht kunnen brengen. De PvdA-wethouder doet dit niet alleen vanuit het gemeentehuis, maar vooral in contact met burgers, met de wereld om hem of haar heen. De PvdA-wethouder maakt gebruik van social media, heeft de kwaliteiten om met veel overtuiging en deskundigheid de media te woord te staan in voor iedereen begrijpelijke taal, heeft een gezonde dosis relativering en humor, kan op de werkvloer werknemers te woord staan over de gevolgen van genomen besluiten en kan op straat in gesprek gaan met de kiezer.

Wethouder: gevarieerde functie

Als wethouder krijg je te maken met het politiek-bestuurlijke krachtenveld. De spelers variëren van de ambtelijke organisatie tot individuele burgers, van gemeenteraad tot maatschappelijke organisatie en van bedrijfsleven tot provinciale en landelijke overheid. Als wethouder leg je verantwoording af in de raad, onderhandel je in de coalitie, lig je onder een vergrootglas bij de media en inwoners, neem je beslissingen op strategisch niveau, toon je je betrokkenheid bij de maatschappij en ga je in gesprek met de mensen in de wijken over gemeentelijke zaken die hen aangaan. Het wethouderschap vraagt daarom nogal wat van je en is lang niet iedereen gegeven. Om het wethouderschap goed uit te kunnen oefenen zul je gedreven moeten zijn de sociaaldemocratische waarden uit te dragen. Je persoonlijkheid en je vaardigheden zijn belangrijk. Als wethouder ben je betrokken bij onze vereniging en je bewust van je gezichtsbepalende rol voor de vereniging op lokaal niveau. In het politieke debat in de afdeling heb je een voortrekkersrol zonder dat je alles bepalend zou willen zijn. Als wethouder ben je zichtbaar en herkenbaar bij publieksgerichte activiteiten zoals canvassen en campagne voeren, ook als er geen verkiezingen zijn. Daarnaast sta je in direct contact met de leden van de afdeling.

Als wethouder ben je je bewust van de tijdelijkheid van de functie. Er moet altijd ruimte zijn voor vernieuwing, maar talent en ervaring weegt (net als bewezen kwaliteit) mee. Ervaring met het bedrijven van politiek is vanuit de PvdA opgedaan. Zonder de nodige ervaring met het bedrijven van politiek wordt het heel moeilijk je staande te houden.

Betrokken en benaderbaar

Je onderhoudt actief contact met alle lagen in de samenleving en staat open voor signalen. Je legt actief contact met organisaties, specialisten en belanghebbenden op jouw portefeuillegebied, toont empathie en betreft burgers bij de besluitvorming. Verbinden en doorpakken zijn jouw kernkwaliteiten. Je kunt bruggen bouwen als dat nodig is, maar verliest je eigen inzet niet uit het oog. Je kunt dus ook goed onderhandelen. Je werkt aan een consistente en duurzame relatie met de inwoners van de gemeente. Maar het belangrijkste is dat je zowel formeel als informeel betrokken en benaderbaar bent voor de inwoners van de gemeente.

Inhoudelijke kennis op specifiek beleidsterrein

Bij voorkeur zoeken we mensen met inhoudelijke kennis op één of meerdere beleidsterreinen. Indien je deze kennis niet hebt, moet je in staat zijn je snel in te werken in jouw beleidsterrein. Over het algemeen dien je over een hbo/academisch werk- en denkniveau te beschikken.

Media en communicatie

Je kunt goed met (social) media overweg, je kunt inschatten welke zaken voor de media interessant zijn of kunnen worden en neemt zelf initiatief om je te profileren als PvdA'er. Je bent in staat het door jou gewenste imago neer te zetten in de media. Je brengt je standpunten overtuigend en aansprekend voor het voetlicht. Je kunt goed communiceren met burgers en relevante politieke actoren op zowel lokaal, provinciaal en landelijk niveau. Je moet op jouw terrein kunnen inspireren en motiveren om zo draagvlak voor je beleid te creëren onder de bevolking, uitvoerders en politici. Alledaagse problemen kun je koppelen aan je visie. Dit kun je doen op allerlei podia, van bewonersbijeenkomsten tot de raadszaal. Je bent te allen tijde bereid en in staat om helder en open verantwoording af te leggen aan raad, partij en burgers.

Analytisch, strategisch en visie

Je kunt analyses maken van signalen die je oppikt en je vertaalt dit naar politiek handelen. Dat geldt ook voor zaken die buiten je portefeuillegebied liggen. Je hebt

strategisch inzicht: je kunt inschatten wat de gevolgen van jouw handelen zijn en signaleert tijdig de risico's van zaken die op jouw gebied spelen. Je bent ook bereid kritisch naar jezelf te kijken en hebt incasseringsvermogen. Dat betekent dat je goed kunt communiceren, leiderschap toont en soms bereid bent om stevig in te grijpen. Je hebt een heldere visie, gebaseerd op het PvdA-verkiezingsprogramma, en weet dit vertaald te krijgen in een collegeprogramma. Je stelt jezelf aan het begin van de periode doelen die hierop gebaseerd zijn en die je aan het eind van je periode gerealiseerd wilt hebben. Deze visie moet je, los van de actuele zaken die ongetwijfeld op je afkomen, gedurende de hele periode zichtbaar blijven maken. Je bent in staat om op basis van jouw visie te inspireren en motiveren en zegt nooit 'daar ga ik niet over', zonder dat zich dit vertaalt in betweterigheid of arrogantie. Je bent je ervan bewust dat het politiek bestuur van de lokale overheid onder druk staat onder andere door de gevolgen van het financiële beleid van de rijksoverheid. Om dit te blijven agenderen zoek je actief de verbinding met partijgenoten op je eigen en op andere bestuurslagen.

Als PvdA-wethouder onderteken je de interne bereidverklaring en de erecode. Je volgt de scholing vanuit de PvdA voor wethouders, neemt deel aan de CLB-bijeenkomsten op jouw terrein en neemt deel aan intervisie.